

MINISTERSTWO
NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

PODSEKRETARZ STANU
dr hab. Daria Lipińska-Nałęcz
MNISW.DIR.ZIE.174.8.2014.1

Warszawa, 17 kwietnia 2014 r.

**Pan
Piotr Żuchowski
Sekretarz Stanu
Ministerstwo
Kultury i Dziedzictwa Narodowego**

Szanowny Panie Ministrze,

W nawiązaniu do przekazanej pismem z dnia 12 marca 2014 r. sygn.. DWIM/425/14 informacji o realizacji obowiązku przedstawiania propozycji działań, służących zapobieganiu i ograniczaniu skali naruszeń prawa autorskiego i praw pokrewnych, który wynika z Zarządzenia Nr 83 Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2000 r. w sprawie utworzenia Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Naruszeniom Prawa Autorskiego i Praw Pokrewnych, uprzejmie przekazuję uwagi MNISW do projektu „Programu na rzecz ochrony praw autorskich i praw pokrewnych 2014-2016”, z uprzejmą prośbą o ich uwzględnienie.

W odniesieniu do szerszego podejścia w zakresie ochrony praw autorskich, w opinii MNISW „Programu na rzecz ochrony praw autorskich i praw pokrewnych 2014-2016” jest uzasadniony w świetle konieczności ochrony praw autorskich i własności intelektualnej, szczególnie z perspektywy ochrony praw autorskich dzieł kultury i sztuki. Niemniej, w ocenie MNISW zaproponowany system ma cechy ochrony jednostronnej – tzn. mówi o ochronie praw autorskich w sposób wzbudzający przekonanie jakoby zawsze ich ochrona była równoznaczna z koniecznością wnoszenia opłat za użytkowanie treści, w tym treści cyfrowych. Tymczasem, wobec niektórych treści cyfrowych nie pobierane są opłaty. Istnieją licencje typu Creative Commons, zgodnie z którymi autor upoważnia odbiorców do bezpłatnego korzystania z dzieł i np. cytowania ich, przy zachowaniu poszanowania praw autora (np. przytaczanie nazwiska autora w trakcie cytowania). Również we fragmentach dotyczących szkoleń nie znajdują się odniesienia do udziału istotnych partnerów społecznych reprezentujących np. Creative Commons Polska <http://creativecommons.pl/> czy Centrum Otwartej Nauki (CeON) <http://ceon.pl/pl/>. W ocenie MNISW, wydaje się zatem zasadne zwrócenie w treści „Programu” uwagi na potrzebę edukacji autorów i odbiorców także w tym zakresie – upowszechniania licencji Creative Commons w celu ułatwienia dostępu społeczeństwa do dóbr kultury i nauki.

W odniesieniu do kwestii otwartego dostępu do treści naukowych finansowanych ze środków publicznych, jestem zobowiązana zaznaczyć, że w ślad za propozycją Komisji Europejskiej, Państwa Członkowskie UE przyjęły rozporządzenie ustanawiające ramowy program badań Horyzont2020 w którym sformułowano stwierdzenie, że władze publiczne finansujące badania ze środków publicznych oraz beneficjenci dofinansowania powinni zapewniać możliwie otwarty, bezpłatny dostęp do wyników badań finansowanych ze środków publicznych. W związku ze wstrzymaniem – na gruncie krajowym - prac nad założeniami do projektu *ustawy o otwartych zasobach publicznych* – uważam za istotne zwracanie uwagi na odpowiedzialność administracji i naukowców w zakresie tworzenia warunków do swobodnego i otwartego dostępu do treści publicznych, szczególnie naukowych i edukacyjnych, finansowanych ze środków publicznych. W tym kontekście uważam za zasadne poświęcenie w dokumencie więcej miejsca na potrzebę dążenia do zapewnienia równowagi między ochroną praw autorskich, a umożliwieniem obywatelom dostępu do zasobów naukowych, edukacyjnych i dóbr kultury, szczególnie w sytuacji, gdy zasoby te powstały w wyniku finansowania publicznego. Bardzo istotne jest również uwzględnienie tej równowagi w treści planowanych szkoleń.

W odniesieniu do treści dotyczących standardów kształcenia jestem zobowiązana zauważyć, że dane zawarte na stronie 37 projektu wymagają aktualizacji. Nie obowiązuje wymienione w dokumencie rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 16 października 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki. Kierunki studiów rozpoczęte od roku 2012/2013 nie wykorzystują już standardów kształcenia. Reforma systemu szkolnictwa wyższego z 2011 r. poprzez wprowadzenie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego przywróciła autonomię uczelni w zakresie programów kształcenia. W związku z powyższym, uważam za zasadne wykreślenie z projektu dokumentu zmian polegających na akapitu trzeciego na str. 37.

Z poważaniem, *J. Stachurska*
M. Nal